

Hyvinkään vanhusneuvoston toimintasääntö

Oikeudellinen perusta

Kuntalaki (410/2015) 27 §: Kunnan on asetettava vanhusneuvosto ja annettava sille mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen, päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen sekä heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Vanhuspalvelulaki (980/2012) 11 §: Vanhusneuvosto on otettava mukaan ikääntyneen väestön hyvinvointia koskevan suunnitelman valmisteluun sekä palvelujen riittävyyden ja laadun arviointiin.

Hyvinvointialuelaki (611/2021) 32 §: Hyvinvointialueella on oltava vanhusneuvosto, joka osallistuu alueen päätöksentekoon ja tuo esiin ikääntyneiden näkökulmia.

Oikeudellinen asema

- Vanhusneuvosto ei ole Kuntalain tarkoittama kunnallinen toimielin.
- Vanhusneuvostolla ei ole oikeutta tehdä muutoksenhakukelpoisia hallintopäätöksiä, vaan sen rooli on neuvoa-antava ja vaikuttava.

Tehtäväkenttä

Vanhusneuvoston tehtäväkenttä ulottuu kaikkiin niihin asioihin, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön elinolosuhteiden ja palvelujen kannalta.

Tehtäviin sisältyy muun muassa: aloitteiden tekeminen, kannanottojen antaminen, lausuntojen valmistelu. Vaikuttamistehtävän hoitaminen edellyttää, että neuvosto saa hyvissä ajoin tiedot ajankohtaisista hankkeista. Neuvoston oma-aloitteinen rooli on keskeinen sen vaikuttavuuden kannalta. Vanhusneuvosto laatii vuosittain oman toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen.

Tehtävät ja toiminta

- Vanhusneuvosto ei käsittele yksilöasioita eikä jaa avustuksia.
- Neuvosto päättää vuosittain tarpeellisesta kokoontumismäärästä.

Vanhusneuvoston tavoitteena on:

- lisätä ikäihmisten vaikutusmahdollisuuksia ja yhteistyötä,

- edistää myönteisen vanhuskäsityksen ja -ilmapiirin kehittymistä paikkakunnalla
- vaikuttaa ikäihmisille suunnattujen palvelujen kehittämiseen ja lisätä yhteistyötä hyvinvointialueen vanhusneuvoston sekä muiden ikäihmisten asioita ajavien yhdistysten kanssa

Vaikuttaminen ja yhteistyö

- Vanhusneuvosto seuraa eri hallinnonaloilla tapahtuvaa toimintaa ikäihmisten näkökulmasta.
- Jäsenet keskustelevat ja tiedottavat ikäihmisiä koskevista asioista.
- Neuvosto tekee ehdotuksia ja arvioi vanhuspalvelujärjestelmän muutoksia sekä tulevaisuuden haasteita.

Neuvosto kokoontuu neuvotteluihin ja kokouksiin, järjestää tarvittaessa tilaisuuksia ja laatii tiedotteita toiminnastaan.

Vanhusneuvoston organisointi ja toimintatavat

- Vanhusneuvoston toimikausi on valtuustokausi.
- Kaupunginhallitus pyytää eläkeläisjärjestöjä nimeämään vanhuseläkkeellä olevia jäseniä ja heidän varajäsenensä.
- Kaupunginhallitus päättää enintään 10 jäsentä ja jokaiselle henkilökohtaisen varajäsenen.
- Vanhusneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joilla on vastuu asioiden valmistelusta ja neuvoston koollekutsumisesta.
- Kaupunginjohtaja nimeää eri toimialojen edustajat sekä sihteerin, joka toimii kaupungin toimihenkilönä.
- Kaupunginhallitus nimeää edustajansa vanhusneuvostoon.

Kokouskäytännöt

- Kokouksen esityslista toimitetaan jäsenille viikkoa ennen kokousta.
- Varsinaisen jäsenen ollessa estynyt, hän ilmoittaa siitä varajäsenelleen.
- Vanhusneuvoston jäsenet voivat ehdottaa aiheita perusteluineen kokouksessa käsiteltäväksi kaksi viikkoa ennen kokousta.
- Puheenjohtajisto ja sihteeristö kokoavat esityslistan esitettyjen aiheiden pohjalta. Aiheen esittäjän vastuulla on alustaa aihe kokouksessa.
- Kokouksessa käsiteltävillä asioilla tulee olla laajempaa merkitystä Hyvinkään vanhusväestölle.

- Vanhusneuvosto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.
- Puheenjohtajan on kutsuttava kokous koolle, jos vähintään neljä jäsentä sitä vaatii.
- Vanhusneuvoston jäsenille maksetaan kokouspalkkio sekä tarjotaan kokoustilat ja tarjoilut.

Jäsenet täyttävät luottamushenkilölomakkeen palkkionmaksua varten. Kokouspalkkio määräytyy Hyvinkään kaupungin hallintosäännön (24.3.2025) 21 luvun, 9 §:n mukaisesti.

Jäsenvaihdokset

- Mikäli varsinainen jäsen jää pois, varajäsen tulee tilalle.
- Jos sekä varsinainen että varajäsen jäävät pois, kyseinen järjestö ehdottaa kaupunginhallitukselle uuden jäsenen ja varajäsenen, ja kaupunginhallitus tekee päätöksen.
- Jos varajäsen nousee varsinaiseksi jäseneksi, valitaan hänen tilalleen uusi varajäsen.

Valmisteleva työryhmä

- Vanhusneuvoston toimintaa tukee puheenjohtajisto ja sihteeristö, joita voidaan vahvistaa asiantuntijoilla.
- Työryhmä vastaa kokouksen esityslistan kokoamisesta ja asioiden valmistelusta.

Talousarvioesitys ja toimintakertomus

- Talousarviota varten laaditaan toimintasuunnitelman pohjalta esitys taloudellisista tarpeista.
- Toimintakertomus ja raportointi toimitetaan kaupunginhallitukselle vuosittain.

Liite 1: Vanhusneuvoston työskentelyn kehittämisen ja uudistamisen painopisteet v. 2026 –

Liite 2: Tilastotietoja Hyvinkään väestökehityksestä

Liite 1

Vanhusneuvoston työskentelyn kehittämisen ja uudistamisen painopisteet v. 2026-

1. Osallistumisen vahvistaminen

- Laajentaa yhteistyötä ikäihmisten yhdistysten, järjestöjen ja palveluntuottajien kanssa.
- Hyödyntää digitaalisia kanavia (esim. verkkokyselyt, etäkokoukset) ikäihmisten mielipiteiden keräämisessä.
- Järjestää avoimia keskustelutilaisuuksia, joissa kuntalaiset voivat tuoda esiin näkemyksiään.

2. Tietopohjan vahvistaminen

- Käyttää Tilastokeskuksen ja kaupungin väestöennusteita päätöksenteon tukena.
- Seuraa ikääntyneiden määrän ja palvelutarpeiden kehitystä vuoteen 2030 ja sen jälkeen.
- Laatia vuosittain raportti ikääntyneiden hyvinvoinnin tilasta Hyvinkäällä.

3. Vaikuttavuuden lisääminen

- Antaa lausuntoja ja kannanottoja entistä aktiivisemmin kaavoituksesta, liikenteestä ja palveluista.
- Nostaa esiin ikäystävällisen kunnan teemoja (esteettömyys, turvallisuus, kulttuuri- ja liikuntapalvelut).
- Kehittää seurantamalleja, joilla arvioidaan palvelujen laatua ja riittävyyttä.

4. Toiminnan organisointi

- Vahvistaa puheenjohtajiston ja sihteeristön roolia strategisessa valmistelussa.
- Uudistaa kokouskäytäntöjä: enemmän teemakokouksia ja asiantuntijavierailuja.
- Kehittää uusien jäsenten perehdyttämistä, jotta neuvoston toiminta pysyy jatkuvana ja tehokkaana.

5. Viestintä ja näkyvyys

- Lisää tiedottamista kaupungin verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa.
- Julkaista toimintakertomus vuosittain.
- Nostaa esiin onnistumisia ja konkreettisia vaikutuksia, jotta neuvoston työ näkyy kuntalaisille.

Yhteenveto:

Hyvinkään vanhusneuvosto uudistaa toimintaansa vahvistamalla osallisuutta, hyödyntämällä väestöennusteita, lisäämällä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä sekä kehittämällä kokous- ja valmistelukäytäntöjä. Tämä on erityisen tärkeää, koska Hyvinkäällä ikääntyneiden osuus väestöstä kasvaa nopeammin kuin lähikunnissa.

Liite 2

Tilastotietoja Hyvinkään väestökehityksestä

Hyvinkään väestöennuste kertoo, että yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa vuoteen 2030 mennessä selvästi: vuonna 2023 heitä oli noin 12 500 (23 % väestöstä), ja vuonna 2030 ennusteen mukaan jo 15 000 (27 %). Yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa erityisen voimakkaasti, 6 000:sta noin 8 500:een. ***Tämä kehitys korostaa vanhusneuvoston merkitystä Hyvinkäällä, jossa ikääntyneiden osuus on suurempi kuin lähikunnissa.***

Keskeiset havainnot

- Hyvinkää erottuu selvästi: ikääntyneiden osuus väestöstä on jo nyt korkeampi kuin lähikunnissa.
- Vuoteen 2030 mennessä ero kasvaa: Hyvinkäällä yli 65-vuotiaiden osuus nousee 27 %:iin, kun lähikunnissa se jää 21–23 %:iin.
- Yli 75-vuotiaiden kasvu on Hyvinkäällä erityisen voimakasta, mikä lisää painetta sosiaali- ja terveyspalveluille.
- Tämä kehitys tekee vanhusneuvoston roolista ratkaisevan tärkeän Hyvinkään kunnallisessa päätöksenteossa.

[hyvinkaan-vaestosuunnite-2024-2050_esityskv.pdf](#): [Väestöennuste](#) | [Tilastokeskus](#)